

B. Je bent 'n klootzak, maar ik hou van je

DE ONDERGANG VAN WC-TEKSTEN

I. Znidarsic

Hier valt echt niets te versieren! schreef een bezoeker van café Luxembourg onlangs op de condoomautomaat in het herentoilet. Iemand met dezelfde teleurstellende ervaring schreef daaronder: *Klopt!*

Beide schrijvers voelden blijkbaar de dringende behoefte om hun frustratie wereldkundig te maken. Na een avondje vol mislukte versierpogingen moest het gekwelde mannenhart gelucht worden, op wat voor manier dan ook. De schrijvers deden daarmee eigenlijk niets anders dan zich overgeven aan een oerdrift, die zo oud is als de mens zelf: de onweerstaanbare drang om hevig woedende zieleroeselen te uiten en vast te leggen. De anonieme holbewoner die de eerste krakkemikkige mammoet tekende op een rotswand deed precies hetzelfde.

Het is een drift die eeuwen van oprukkende beschaving niet hebben kunnen onderdrukken. Zie het kleine kind, dat nog dicht bij die oermens staat. Geef het iets om mee te tekenen en binnen de kortste keren is elke muur in het huis aan een nieuwe verfbeurt toe. En als je denkt dat je je kind na veel stemverheffing voorgoed genezen hebt van de kladderdrift, blijkt het in de puberteit opeens toch weer hele stadsmuren te versieren met graffiti. Nog later, als Liefde & Sex het leven gaan beheersen, wordt de drang om boodschappen achter te laten uitgeleefd op toiletturen van cafés en discotheken. Want juist in uitgaansgelegenheden, de jachtgebieden van Liefde & Sex bij uitstek, bereiken de amoureuze zieleroeselen vaak het kookpunt en zoeken wanhopig naar een uitlaatklep.

Dat juist toiletturen als een magneet werken op de schrijflust is niet zo verwonderlijk. Bij het vastleggen van de diepste emoties is volledige privacy nu eenmaal een vereiste. Bovendien is het zo'n beetje de enige plek waar het ongestraft kan gebeuren. Omdat het toilet door zoveel mensen wordt bezocht, kan niemand bewijzen dat juist jij voor die ene tekst verantwoordelijk bent. En dat is ook heel belangrijk: anonimiteit. We voorzien onze ontboezemingen liever niet van onze personalia, want dan zou het wel eens tegen ons gebruikt kunnen worden. Daarnaast is het publieke toilet de plek om je tekst te verzekeren van een groot lezerspubliek. Iedereen wordt er onontkoombaar met de neus op de muren gedrukt en de teksten negeren is haast onmogelijk.

Niet in de laatste plaats is het toilet ook de plek waar we ons het dichtst bij de oermens in onszelf bevinden. We staan er eventjes oog in oog met het meest primitieve deel van ons wezen. Je bent als het ware weer terug in de grot, de onderdrukte oerdriften komen los, al of niet geholpen door de geconsumeerde alcohol en voor je het weet schrijf je of kras je: *Lisette H. te R. ik hou van je O.T.* (gelezen in de Heren van café 't Hooischip), of *Wat een kutavond* (Dames Odeon), al naar gelang wat je op dat moment op je lever hebt.

Een tocht langs de hoofdstedelijke cafés en discotheken maakt al gauw duidelijk dat wat de cafébezoeker m/v zoal op zijn lever heeft bijna altijd in de categorieën Liefde & Sex onder te verdelen is.

Meestal zijn het uitingen van een bepaalde frustratie: *Jesus wat ben ik lelijk* (Dames de Tuin), *Ik had een vrouw kunnen naaien* (Heren de Schut-

ter), *Elke man is er 1 teveel* (Dames Odeon).

Wat meteen opvalt is dat vrouwen minder schrijflustig zijn dan mannen. Terwijl in de Heren de muren vaak bol staan van de mededelingen, is er in de aangrenzende Dames nog veel wit te vinden.

Het tweede verschil tussen de sexen zit in de teksten zelf. Dames zijn, laten we zeggen, wat gevoeliger. Terwijl een woord als 'fuck' in de damestoiletten schittert door afwezigheid, is het bij de heren een veel gebruikte uitdrukking. Het woord 'verliefd' bijvoorbeeld kom je juist in de Heren nooit tegen, in de Dames daarentegen regelmatig.

Mannen drukken hun amoureuze gevoelens doorgaans zo uit: *Olga heeft me hier gepijpt, heerlijk!* (de Schutter). Dames doen het zo: *Ik houd van Boris, de mooiste jongen op de wereld, en hij houdt van mij, dus gaan we trouwen* (Dansen bij Jansen), *Té, ik ben zóó verliefd op je* (de Schutter).

Maar er zijn uitzonderingen: *The most popular Pool blonde wants at least 20 cm* (Dames de Pool).

Veel wc-teksten vallen in de categorie 'message in a bottle'. Het zijn stille getuigen van eenzaamheid en pijn, uit pure wanhoop de anonieme wereld ingestuurd. Zo lezen wij op het nagenoeg lege plafond van het herentoilet van café 't Hooischip de met een ballpoint geschreven regel: *Give me my girl!* Het feit alleen al dat iemand zijn pen tevoorschijn haalt en in een moeilijke houding de vier woorden in een hoekje van het plafond krabbelt, zegt genoeg over de geestgesteldheid van de auteur. Maar dan die tekst nog. Geen 'Liesbeth ik mis je' of iets in die trant, maar de desperate kreet, diep vanuit de gepijnigde ziel eisend: 'Give me my girl!' Je proeft

Illustratie: MerkJan Oosterhoff

gewoon het onrecht dat deze man is aangedaan.

Een diepe tragiek gaat schuil achter deze: *Ik ben nog nooit zo verliefd geweest, jammer dat je dit nooit zult lezen* (Dames Dansen bij Jansen). De schrijfster kon de pijn van de onbeantwoorde liefde gewoon niet langer binnen houden. Het moest eruit, hoe dan ook.

Het leven zelf in twee simpele zinnen samengevat lazen we in de Dames van Odeon: *B. je bent een klootzak, maar ik hou van je*. Commentaar van een andere dame eronder: *Dat komt vaker voor*.

De mooiste lazen we in de Dames van Dansen bij Jansen: *Love begins when you sink in his arms, it ends with your arms in his sink*.

Dat meligheid in het toilet flink toe

kan slaan is niet verbazingwekkend. Maar de teksten die dit oplevert zijn zo beneden peil dat wij er niet één hebben kunnen opschrijven of onthouden. Echt gevoel voor humor kwamen we maar een keer tegen, in de Heren van 't Hooischip. Op de plint tegen het plafond lazen we: *See opposite wall*. Doe je dat, en kijk je op de tegenoverliggende muur, dan lees je daar: *Do you like to play toilettennis?* We snapten 'm eerst niet, lazen nog eens de regel op de plint, keken vervolgens nog eens naar de muur er tegenover. En toen we zo links en naar rechts kijkend in het toilet stonden, toen begrepen we 'm pas.

Helaas zullen we van dit soort spitsvondigheden in de nabije toekomst niet meer kunnen genieten. Om van het geklieder af te zijn laten

steeds meer cafés en discotheken de toiletturen betegelen, helemaal tot aan het plafond. Bovendien laten ze steeds vaker tot de tanden gewapende schoonmaakploegen los op de toiletten. In cafés als het Palladium en Luxembourg en in een discotheek als Roxy stralen de toiletturen je al enige tijd immer blanco tegemoet.

Bij Roxy legt men uit waarom: 'Omdat de muren zo schoon zijn, hebben de mensen ook niet de neiging ze vol te schrijven, en krijg je dus ook geen antwoorden. Wij vinden het gewoon niet mooi, al die teksten op de muren. Die tijd is voorbij.'

Ook in Odeon is het bijna voorgoed voorbij. Schildert men de toiletten hier sowieso al om de drie maanden, binnenkort zullen de muren ook nog betegeld worden, 'tot aan 't plafond,' meldt de kastelein.

De no-nonsense-mentaliteit van de jaren tachtig heeft dus ook het publieke toilet niet ongemoeid gelaten. Het toilet van het moderne café begint steeds meer te lijken op het individu dat er gebruik van maakt: zakelijk, koel en leeg. Het high tech-tijdperk is definitief begonnen.

En dat is bijzonder sneu voor de man die in Odeon dit gedicht vereeuwigde:

*some come her to scratch and stink
some come here to sit and think
I come here te scratch my balls
and read the writings on the walls*

Aan de andere kant zou je toch zeggen dat des te maagdelijker de muur, des te groter de verleiding er je stempel op te drukken. Maar zelfs in een café als het Hard Rock Café zwijgen de muren tegenwoordig al hardnekkig. Dat kan maar op een ding duiden: de café-ganger anno 1989 nadert het eindstation van de civilisatie, waar totale zelfcontrole het motto is en de oerdriften voor altijd overwonnen zijn.

De holbewoner is stervende, dat is een feit. En zijn grafschrift is al geschreven, in de Heren van de Schutter: *Wat een gezeik!*

